

Savitribai Phule Pune University

(formerly University of Pune)

Syllabus for M.Phil./Ph.D. (PET) Entrance Exam Dance, Drama & Music

Research Methodology

1. Research: Meaning and objectives, Skills and qualities necessary for good researcher, Relations of research and music criticism, Relations of research and history of music
2. Hypothesis: Definition, formulation of hypothesis
3. Basic terms and concepts in Research methodology
4. Types of Research: Inductive and deductive methods, analytical, comparative, historical, textual analysis, interdisciplinary and intercultural study, discourse analysis, ethnomusicological research
5. Design of research: Necessity of planning, Steps in design – (a) preparation of working bibliography, discography, (b) review of literature, (c) collection of material, (d) Identification of the topic, (e) Defining the scope and limitations of the topic, (f) Text editing, (g) Annotated bibliography
6. Writing process: Method of research writing, Methods of referencing and citations, Ethics in writing, Research paper/book review/dissertation/thesis
7. Areas of research: (a) performance studies, (b) rhythm studies, (c) song literature studies, (d) studies in performing ideology, (e) cultural musicology, (f) Performing Arts and media, management and technology, (g) art music, (h) folk Performing arts: music, dance, theatre, (i) popular music (j) comparative musicology, (k) music criticism, (l) Cultural Anthropology, (m) modern dance, (n) professional theatre, (o) performing arts' economics, (p) social studies of performing arts.
8. Tools of research: Primary and secondary sources, authentic sources – (a) library sources, (b) archival material, (c) e-sources, (d) survey, interviews and questionnaires, (e) books, journals, encyclopedia, bibliographies, etc.

एम.फिल्/पीएच.डी. प्रवेश परीक्षा अभ्यासक्रम
संगीत

१. रागताल विचार

(अ) राग संकल्पना — प्राचीन व आधुनिक, प्राचीन स्वर—श्रुति, सप्तक—ग्राम—मूर्च्छना, जाति—राग या संकल्पना, राग संकल्पनेचा उगम व विकास रागवर्गीकरण पध्दती, प्राचीन, मध्ययुगीन (जातिवर्गीकरण, ग्रामरागवर्गीकरण, राग—रागिणी पध्दती) व आधुनिक (रागांगपध्दती, गेल्या शतकातील विविध वर्गीकरणे, प्राचीन व आधुनिक मेल/थाटवर्गीकरण) इ.

(आ) ताल संकल्पना — प्राचीन व आधुनिक तालपध्दती, तालाचे दशप्राण, ताल व ठेका भेद, लयकारी, तालवाद्यांची भाषा व साहित्य: तालवाद्यांचा उदगम व विकास, तबला व पखवाज वादनाची घराणी, मार्गक्रम, महत्वाचे कलावंत, तालवाद्यांचे एकल वादन: विस्तारक्षम व अविस्तारक्षम रचना प्रकारांच्या व्याख्या, संकल्पना व रचना, तालवाद्यांची साथसंगत, तालवादनातील सौंदर्यविचार, शिक्षणपध्दती, इ.

२. संगीत रचनाप्रकार : {बंदिश— संकल्पना व रचनातत्वे, बंदिशींचे प्रकार व महत्वाचे वाग्गेयकार, हिंदुस्थानी संगीतप्रकार, कर्नाटक संगीतप्रकार, महाराष्ट्रातील लोकसंगीत, धर्मसंगीत व जनसंगीत संगीतप्रकार}

३. वाद्यशास्त्र {वाद वर्गीकरण व वादन पध्दती, वादनातील घराणी व कलाकार}

४. संगीतलिपी {संगीतलिपी संकल्पनेचा, इतिहास, पलुसकर—भातखंडे—पाश्चात्य संगीतलिपी}

५. भारतीय संगीतप्रणाली {हिंदुस्थानी संगीत, कर्नाटक संगीत व अन्य कलासंगीत प्रणाली, तसेच प्रांतीय लोकसंगीत, धर्मसंगीत, जनसंगीत प्रणाली}

६. भारतीय संगीताचा इतिहास {प्राचीन ते आधुनिक कालखंड}

७. संगीतातील घराणी व कलाकार {गायन व वादन}

८. संगीताचे सौंदर्यशास्त्र

९. संगीत शिक्षण पध्दती

१०. आधुनिक संगीतशास्त्र व संस्कृतीसंगीत शास्त्र {आवाज जोपासना शास्त्र, ध्वनिशास्त्र, म्युझिक आर्काईव्हिंग, संगीत व आंतविद्याशाखीय अभ्यास}

११. संगीतसंस्कृतींचा अभ्यास {पाश्चात्य/युरोपियन संगीतसंस्कृती, आशियायी—आनिकी, इ.}

१२. **संगीतविषयक लेखन** {मराठीतील संगीतविषयक लेखनाचा आढावा, संगीतसमीक्षा, संगीतविषयक वृत्तपत्रीय लेखन, आधुनिक संपर्कमाध्यमांसाठी संगीतविषयक लेखन}
१३. **उपयोजित संगीत** {संकल्पना आणि व्याप्ती, प्रांगणीय संगीत, जाहिरात संगीत, नाट्य, चित्रपट, दृक्श्राव्य मालिका, अनुबोधपट इ. चे पार्श्वसंगीत, दैनंदिन जीवनोपयोगी संगीत, भारतीय जनसंगीत : चित्रपटसंगीत, मराठी नाट्यसंगीत, रविंद्रसंगीत, नृत्यरचनांचे संगीत, समूहगान, वृंदवादन, संगीतोपचार}
१४. **संगीताची संशोधनप्रणाली** {कलाविषयक संशोधन : स्वरूप व व्याप्ती, विविध संशोधन पध्दती, शोधनिबंधाच्या विषयाची निवड व नेमकेपणा, शोधनिबंधाची शीर्षक, निश्चिती, इ.}

**एम.फिल्./पीएच.डी. प्रवेश परीक्षा अभ्यासक्रम
नाट्य**

१. **भारतीय रंगभूमी : प्राचीन आणि आधुनिक**
(अ) संस्कृत व प्राकृत रंगभूमी — नाटककार, नाटके, मंचन पध्दती, नाटकघरे, अभिनय
(आ) नाट्यशास्त्र
२. **मराठी रंगभूमी**
तंजावर नाटके, विष्णूदास भावे, तृतीय रत्न, संगीत रंगभूमी, आधुनिक मराठी रंगभूमी, दलित रंगभूमी, कामगार रंगभूमी, बालरंगभूमी
३. **लोकरंगभूमी**
किर्तन, तमाशा, दशावतार, गोंधळ, जागरण
४. **पाश्चिमात्य रंगभूमी (आधुनिक)**
वास्तववादी नाटके, स्वाभाविकतावाद, प्रतिकवाद, प्रत्ययवाद, अभिव्यक्तीवाद, असंगत रंगभूमी, कथक रंगभूमी, परिसर रंगभूमी, सर्वसमावेशक रंगभूमी, शारीरिक रंगभूमी
५. **नाट्य—तंत्र**
नेपथ्य, प्रकाश योजना, रंगभूषा, वेशभूषा, पार्श्वसंगीत, व्यवस्थापन, प्रसिध्दी

Subject Concerned Syllabus

Dance

A: General Cultural Aspects (www.netugc.com)

Cultural History of India, Knowledge of major epics like Ramayana, Mahabharata,

B: The Natyashastric Tradition

Thorough knowledge of Bharata's Natyashastra, and its relevance to an influence on Indian Classical Theatre. Origin, aim and nature of Sanskrit natya according to Bharata and later commentators.

The concepts of natya, nritta and nritya – their characteristics in the earliest and medieval theories.

The types of theatres and their construction according to Natyashastra.

The four 'abhinayas'; four 'Vrittis', four 'pravrittis' and two 'dharmis' : A study of the 'nrittakaranas' of the Natyashastra and their importance. Detailed study of nayaka – nayikabheda and all the classification thereof.

C: Indian Aesthetics

'Rasasutra' of Bharata and its exposition and elaboration by various commentators, viz ;, Bhatta Lollata, Sri Shankuka, Bhatta Nayaka and Abhinavgupta. Rasa and its constituent elements, viz., Sthayi, Vyabhichari and Sattvika Bhava, their Vibhava and Anubhava. 'Dhvani Siddhanta' of Anandavardhanacharya.

D: Post – Natyashastra Important Texts Relevant for Study of Dance and Drama

Abhinaydarpana , Sangitaratnakara , Nrittanratnavali and Nrittadhyay .

E: Tradition of Indian Music

General Knowledge of Indian Classical Music – Hindustani and Carnatic and their 'tala' patterns.

F: Forms of Indian Dance and Drama in General

General introduction to seven classical dance styles, viz., Bharata Natyam, Kuchipudi, Odissi, Kathak, Manipuri, Kathakali and Mohini Attam. Knowledge of Indian dance – drama tradition, both classical and folk. General Introduction to tribal and folk dances of India. Inter – relationship of dance and drama